
ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ: КАТЕГОРІЙНО-ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ

Щербакова І.Б.

Одеський національний політехнічний університет

У працях вітчизняних та зарубіжних науковців приділяється багато уваги дослідженню таких категорій та понять: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний проект та залучення інвестицій. В той час, складно передбачуване, мінливе середовище господарювання на фоні дефіциту інвестицій вимагає наявності відповідної адаптивності теоретичних підходів до даних обставин, та їх здатність в формуванні теоретичного підґрунтя залученню інвестицій малими промисловими підприємствами на засадах проектного-бізнес партнерства.

Аналіз категорійно-понятійного апарату розкривається в двох аспектах:

а) *інвестиційний процес*, який включає дослідження загальновідомих понять: інвестиції, інвестиційна діяльність, та інвестиційний проект;

б) *процес залучення*, який включає дослідження понять інвестиційної привабливості власне залучення інвестицій підприємством.

Зміна суттєвості категорії «інвестиції» під впливом факторів різноманітності кутів розкриття сенсу робить їх різноаспектним. Це спостерігається в адаптації до суб'єктів господарювання та їх проблем. Тобто різноаспектна властивість теорії її спроможність категорії сприяти вирішення актуальних проблем для конкретної групи суб'єктів, в нашому випадку промислових підприємств в досягненні мети – залученні інвестицій. Тому категорію «інвестиції» доцільно відображати подвійно:

- по-перше, в загальному аспекті як масив накопиченого досвіду, сформованого часом і науковим досвідом;
- по-друге, в контексті певного суб'єкту як практичні і конкретні властивості його рішення.

Таким чином, *інвестиція як узагальнююча категорія розкривається в різноманітні аспекти як:* усі види активів, що вкладаються в господарську діяльність з метою отримання доходу; розвиток і зміцнення продуктивних сил суб'єкта; важливість врахування тривалості інвестицій; затрати на матеріальні об'єкти або послуги; досягнення соціального ефекту; ототожнення з капітальними вкладеннями. А в практичному аспекті вирішення питання залучення інвестицій малими промисловими підприємствами визначення інвестиції – це обґрунтований розмір коштів, майнових й інтелектуальних цінностей, які необхідно залучити малому промислому підприємству на реалізацію інвестиційного проекту.

Узагальнення досліджень вчених [1-7] дозволяє стверджувати, що поняття інвестиційної діяльності аналогічно поняттю інвестиції набуває суттєвих змін в: а) динамічному аспекті під впливом фактору часу і відповідно йому сучасним проблемам; б) різноаспектному, сформованому за рахунок різноманіття кутів дослідження суті даного поняття в сфері актуальних питань.

Тому вважаємо обґрунтованим подвійне визначення поняття інвестиційна діяльність. По-перше, узагальнююче поняття інвестиційна діяльність – це масив накопиченого досвіду, сформованого часом, всебічними дослідженнями вчених і розкривається в різноманітті аспектів, як: отримання як фінансових, так і нефінансових вигід; забезпечення у короткостроковій перспективі формування операційного прибутку; залучення інвестицій і сукупність практичних дій щодо їхньої реалізації; дії з метою отримання доходу або прибутку; явище, яке супроводжується прийняттям інвестиційних рішень; послідовна сукупність дій її суб'єктів. По-друге, в практичному аспекті вирішення питання залучення інвестицій промисловими підприємствами визначення інвестиційної діяльності промислових підприємств – це сукупність практичних дій промислових підприємств, спрямованих на залучення інвестицій для реалізації інвестиційних проектів.

З поняттям «інвестиції» та «інвестиційна діяльність» тісно пов'язано і визначення «інвестиційний проект», яка набуває суттєвих змін внаслідок якісних змін зовнішнього середовища, управлінських технологій та потреб інвесторів. Як доводить проведений аналіз, *інвестиційний проект як узагальнююче поняття* розкривається різноманіттям аспектів, як: спеціальним чином підготовлена документація з повним описом та обґрунтуванням всіх особливостей майбутнього інвестування. Тобто проект — документований інвестиційний план; комплекс заходів, що здійснюються інвестором з метою реалізації свого плану примноження капіталу; безпосередньо програма реалізації інвестицій; вкладення ресурсів в будь-яку справу з метою отримання запланованого результату у визначений термін; задача з відомими початковими даними і результатами, які визначають спосіб її розв'язання. *В практичному аспекті* залучення інвестицій промисловими підприємствами визначимо інвестиційний проект промислового підприємства як програму залучення і реалізації інвестицій з обґрунтуванням економічної доцільності, обсягом та терміном реалізації, у тому числі із складанням усієї необхідної проектно-кошторисної документації та описанням конкретних практичних дій по здійсненню.

Інвестиційна привабливість як узагальнююча категорія розкривається як: ефективність потенційних інвестиційних проектів; можливість для інвесторів; сукупність факторів привабливості інвестиційного об'єкту; привабливість інвестиційного об'єкту в аспекті співвідношення прибутковості та ризику; порівняльний показник визначення кращого об'єкту інвестування. *В практичному аспекті визначення інвестиційної привабливості промислового підприємства – це сукупність природно-географічних, соціально-економічних політичних та інших факторів зовнішнього середовища з потенціалом підприємства, які формують гарантоване, надійне і своєчасне надходження інвестицій промисловим підприємствам.* Спираючись на те, що інвестиційна привабливість є основною складовою в реалізації залучення інвестицій, доцільно використовувати поняття інвестиційної привабливості як основу поняття залучення інвестицій.

Залучення інвестицій як узагальнюючу категорію розкриває інвестиційна привабливість як: можливість та ефективність інвестиційних об'єктів в залученні інвестицій; сукупність факторів залучення інвестицій; співвідношення прибутковості та ризику; порівняльний показник в виборі джерел інвестування. *В практичному аспекті* залучення інвестицій промисловим підприємством – це його практичні дії з урахуванням факторів зовнішнього середовища і потенціалу підприємства, здійснення яких забезпечує гарантоване, надійне і своєчасне надходження інвестицій [8].

Відтак, аналіз існуючих точок зору науковців свідчить про те, що формування понятійно-категорійного базису процесу залучення інвестицій є різноаспектним та динамічним процесом, якій набуває якісних змін, утворюючи як нові поняття, так і змінюючи зміст вже існуючих понять та категорій.

Література

1. Бланк И.А. Управление инвестициями предприятия / И.А. Бланк – К.: Ника-Центр; Эльга, 2003. – 480 с.
2. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності / М.П. Денисенко. – К.: Алерта, 2001. – 338 с.
3. Коюда О.П. Інвестиційна привабливість підприємства в умовах трансформації економіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук : спец. 08.06.01 “Економіка, організація та управління підприємствами” / О.П. Коюда. – Харків, 2003. – 20 с.
4. Харів П.С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів : [моногр.] / П.С. Харів. – Тернопіль : Вид-во "Економічна думка", 2003. – 326 с.
5. Крючкова І.Р. Інноваційно-інвестиційна діяльність промислового підприємства: симбіоз економічного оцінювання та залучення джерел фінансових та альтернативних ресурсів : [моногр.] / І.Р. Крючкова, С.В. Філіппова. – Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2013. – 190 с.
6. Філіппова С.В. Прийняття інвестиційних рішень в інвестиційному менеджменті / С.В. Філіппова, О.С. Балан. – Луганск: Вид-во «Ноулідж», 2013. – 371 с.
7. Балан О.С. Управління процесом прийняття інвестиційних рішень на підприємствах виробничої сфери : дис. доктора екон. наук : 08.00.04 / Балан Олександр Сергійович. – Одеса, 2015. – 496 с.
8. Щербакова І. Б. Адаптивність теоретичних засад в визначенні поняття інвестиції до залучення інвестицій малими промисловими підприємствами на засадах проектного бізнес-партнерства / І. Б. Щербакова // Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2014. – № 3. – С. 89-95. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есmebi_2014_3_14.